

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 30.11.2010

Aika: 30.11.2010 klo 12.00 – 16.00
Paikka: Opetusministeriö, Meritullinkatu 10, neuvotteluhuone Kalevala

Läsnä: Hannu Sirén, OKM, puheenjohtaja
Joni Penkari, OKM, Ilmari Hyvösen sijaisena
Ari Ilkka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
Harriet Kurtén, Åbo Akademi
Klaus Lindberg, CSC
Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Mirja Pöhö, Hämeen ammattikorkeakoulu
Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
Markku Suvanen, OKM
Ahti Planman, Itä-Suomen yliopisto, asiantuntijajäsenenä
Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
Lauri Stigell, CSC, ohjausryhmän sihteeri, Pekka Linnan sijaisena
Kati Kettunen, HY, OPI-PELISÄÄNTÖ -ryhmän puheenjohtaja, kohtien 2 – 3 ajan
Timo Tiihonen, JY, TUTKI-ohjausryhmän puheenjohtaja, kohtien 5 – 9 ajan

Asialista

1. Kokouksen järjestäytyminen

1.1 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00 ja totesi kokouksen läsnäolijat. Ohjausryhmä hyväksyi pöydälle jaetun muokatun työjärjestyksen.

1.2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja hyväksyttiin. Hyväksytty pöytäkirja on julkaistu osoitteessa <http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat>.

2. Yleiset asiat

2.1 OKM:n ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja Sirén kertoi OKM:n ajankohtaisista asioista. Tulossa ovat mm. vuosittainen OKM:n ja korkeakoulujen johdon seminaari, jossa käsitellään mm. ammattikorkeakouluista tehtyä selvitystä sekä vielä työn alla olevaa taideyliopistoselvitystä. 15.12. valmistuu myös KKA:n arviointi tutkinonuudistuksesta.

2.2. Tietohallintolakiesitys

Hallitus hyväksyi 4.11. lakiesityksen julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta:

http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20101104Julkis/name.jsp

Tietohallintojohtaja Irma Nieminen esitteli tietohallintolakiesityksen valmistelua ja valmisteluvaihetta. Lakiesitys on ollut kommentoitavana OKM:ssä ja nyt menossa perustuslakivaliokunnan käsittelyyn. Tässä vaiheessa on vielä epäselvää, miten lakiesitystä tulisi tulkita korkeakoulujen kohdalla, joten asia on siltä osin vielä kesken.

Ohjausryhmä keskusteli lakiesityksestä ja totesi, että tässä vaiheessa ei voida vielä tehdä johtopäätöksiä lakiesityksen vaikutuksesta RAKETTI-hankkeeseen, joten jäädään odottamaan käsittelyn etenemistä ja palataan asiaan myöhemmin.

2.3. RAKETTI-pelisääntöryhmän perustaminen, toimeksianto ja organisointi

Edellisessä kokouksessaan ohjausryhmä antoi CSC:n tehtäväksi valmistella OPI-osahankkeessa toimineen PELISÄÄNTÖ-työryhmän muuttamista toimimaan kaikkien osahankkeiden näkökulmasta. Tuolloin päätettiin, että ryhmän kokoonpanoa, laajuutta ja ohjausta tarkastellaan samassa yhteydessä uudelleen. RAKETTI-PELISÄÄNTÖ -ryhmän työlle taustamateriaalina toimivat OPI-PELISÄÄNTÖ -ryhmän vuoden aikana työstämät materiaalit (ehdotus opintohallinnon järjestelmäkokonaisuuden toimintamalliksi, puitesopimusluonnos), korkeakoulujen kannanotot ryhmän laatimaan toimintamalliehdotukseen sekä osahankkeessa laadittu vastine annettuun palautteeseen.

Kokonaisarkkitehtuurin hallintamallin suunnittelu jatkuu perustetussa RAKETTI-PELISÄÄNTÖ -ryhmässä. Ohjausryhmä totesi keskustelussaan, että haastavaa ns. vapaamatkustajaongelmaa ja vaihdantamallia tulee ryhtyä ratkomaan seuraavassa vaiheessa, mille OPI-PELISÄÄNTÖ -ryhmän työ antaa hyvän pohjan. Käytännössä käynnissä oleva puitesopimuksen valmistelu ottaa kantaa myös tähän kysymyksen.

Ohjausryhmä päätti CSC:n ehdotuksesta, että ryhmän toimeksianto sekä kokoonpano päätetään ohjausryhmän sähköpostikokouksessa ennen joulua. Ryhmän kokoonpano rakennetaan seuraavien roolien mukaisesti:

- molempien korkeakoulusektoreiden rehtorineuvostojen (UNIFI ja Arene) edustajat
- IT-johtajien verkostojen (Fucio ja AAPA) edustajat
- opintohallinnon (yliopistojen oha-forum, AMK-opintopäälliköiden verkosto) edustajat
- tutkimushallinnon ja TKI-toiminnan johdon edustajat
- opetushallituksen edustaja
- CSC:n ja OKM:n edustajia

3. OPI-osahanke

OPI-ohjausryhmän jäsen Esko Tirkkonen (TAMK) on siirtynyt organisaatiossaan muihin tehtäviin, minkä vuoksi hän jättää myös paikkansa OPI-ohjausryhmässä. Ohjausryhmä päätti CSC:n ehdotuksesta nimittää ohjausryhmään Tirkkoson tilalle Metropolia Ammattikorkeakoulun opintoasiainpäällikön Pekka Korhosen, joka toimii myös ammattikorkeakoulujen opintoasiainpäälliköiden työvaliokunnan puheenjohtajana.

Lauri Stigell antoi ohjausryhmälle tilannekatsauksen osahankkeen toiminnasta. Esityksessä nostettiin esiin seuraavat asiakohdat:

OPI-ohjausryhmä on saanut osahankkeessa toimineiden asiantuntijaryhmien loppuraportit. Asiantuntijaryhmien työ on vienyt osahanketta merkittävästi eteenpäin ja tätä työtä on edelleen tarve jatkaa. OPI-ohjausryhmä antoi osahankkeeseen kaksi uutta toimeksiantoa. Uudelle Tieto ja teknologia -asiantuntijaryhmälle asetettiin tehtäväksi tukea osahankkeen käynnistyneitä kehitysprojekteja ja varmistaa niiden soveltuvuus kansalliseen opintohallinnon kokonaisarkkitehtuuriin. Ryhmän tehtävänä on myös nostaa esiin uusia kehityshankkeita ja tehdä ehdotuksia niiden aikataulutuksesta. Arkkitehtuurityön toimeksiannossa annettiin tehtäväksi jatkaa palvelulähtöisesti opintohallinnon kokonaisarkkitehtuurityötä tiiviissä tahdissa kevään 2011 aikana. Työskentelyn tuloksena syntyy operatiivisen toiminnan tarpeiden mukaisesti syntyvä XDW-käsitelmä, kansallinen opintohallinnon moduulijako sekä alustavat rajapintamääritykset. Näiden lisäksi OPI-ohjausryhmä päätti hyväksyä osahankkeen tavoitteita kuvaavan muistion päivitetyn version.

Keväällä jatkuva arkkitehtuurityö ja siihen liittyvät päätöksentekopisteiden määrittely ja tiekartan laatiminen vauhdittavat hankkeen etenemistä. Keskustelussa korostettiin, että osahankkeen tavoitteet ja korkeakoulujen uusi hakujärjestelmä tulee nähdä laajana kokonaisuutena, jolloin esimerkiksi koulutustarjontatietojen näyttäminen on mahdollista rakentaa hakujärjestelmän yhteyteen.

Yliopistojen opintohallinnon johtajien verkosto (Oha-forum) ehdotti OPI-ohjausryhmälle yliopistojen opintohallinnon pääsihteeripalvelua rahoitettavaksi RAKETTI-varoista vuosille 2011–2012, jonka jälkeen palvelun kustannukset katettaisiin yliopistojen rahoituksena. OPI-ohjausryhmä piti ajatusta pääsihteeristä

hyödyllisenä, mutta totesi, ettei RAKETTI-rahoitusta tule kohdentaa palvelulle tässä muodossa; RAKETTI-hankkeen peruseriaatteena on palveluiden kohdentuminen tasapuolisesti molemmille korkeakoulusektoreille. OPI-ohjausryhmä katsoi pikemminkin, että kokonaisen henkilön palkkaamisen sijasta hankkeessa ostettaisiin työtä yksilöityihin työkohteisiin, jotka tukevat RAKETTI-hankkeen tavoitteita.

Osahankkeen lisäresursointiin tähtäävä ESR-hakemus *Tietoon perustuvaa tukea opiskelijan opinto- ja urapolulle (TIPTOP)* jätettiin lokakuun lopussa. CSC toimii hankkeessa korkeakoulujen puolesta päähakijana; hankkeessa on kaikkiaan mukana 7 korkeakoulua. Kaikkiaan kehittämisohjelmaan saapui 10 hakemusta. Rahoittajaviranomaiselta on odotettavissa lopullinen rahoituspäätös keväällä, mutta jo ennen joulua on kehittämisohjelmien ohjausryhmän kokous, josta saadaan osviittaa hakemuksen läpimenomahdollisuuksista.

Harriet Kurtén kertoi terveisiä Ruotsin Ladok3-kehittämishankkeesta ja OPI-osahankkeen esittelyn saamasta vastaanotosta Ruotsissa. Ladok3-ohjausryhmä on tulossa vierailulle Suomeen 17.12.2010.

Ohjausryhmä merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

4. TUTKI-osahanke

4.1 TUTKI-osahankkeen etenemisestä

TUTKI-osahankkeen puheenjohtaja Timo Tiihonen esitteli osahankkeessa tehtyä toimeksiannon mukaista työtä, jossa on kartoitettu millaisia tutkimuksen toiminta-arkkitehtuurin osa-alueita voitaisiin osahankkeessa tarkastella. Neljä näkökulmaa, tutkimuksen/tutkimusorganisaation johtaminen (tutkimuksesta kerättävän tieto raportoinnin, arvioinnin ja johtamisen pohjaksi), tutkimuksen rahoitus (miten rahoitusorganisaatioiden, korkeakoulujen ja tutkimusryhmien tavoitteet ja toimintamallit sovitetaan yhteen), tutkimusaineistot (oikeudet, työkalut ja menetelmäosaaminen joustavaa käsittelyä varten) ja muu infrastruktuuri ja tutkimustyö (operatiivinen pitkäkestoinen yhteistyö yli organisaatorajojen) ovat nousseet esille kohdealueiksi.

Timo Tiihonen kertoi, että ohjausryhmä on perehtynyt kokonaisarkkitehtuuriin (menetelmä ja case KDK), XDW:ssä tehtävään TKI-käsittemallinnukseen, korkeakoulujen tutkimushallinnon järjestelmäkehitykseen (HY, Aalto), Sähköiset tietoaaineistot -hankkeeseen, SA:n kokonaiskustannusmalli-työryhmän työhön, tutkimushallinnon eurooppalaisiin kehityshankkeisiin (EUNIS) ja JURE-projektiin. Ohjausryhmä on perustanut työryhmän "Tunnusluvut ja tiedontarpeet", joka kuvaa ja analysoi tutkimuksesta nykyisin kerättäviä tietoja ja tekee ehdotuksia tiedonkeruuseen ja indikaattoreihin. Työryhmän raportti valmistuu 15.12.

Ohjausryhmä keskusteli osahankkeen etenemisestä, piti esille tulleita asioita tärkeinä työkohteina ja niiden laajuuden vuoksi ehdotti tiekartan laatimista vuoden 2011 toiminnan aluksi.

5. KOKOA-osahanke

5.1. Osahankkeen eteneminen ja toimenpide-ehdotukset tulevalle vuodelle

KOKOA-koordinaatioryhmän varapuheenjohtaja Klaus Lindberg, CSC, esitteli tulevan vuoden toimintasuunnitelman, joka pohjautuu tietohallintolakiesityksen mukaan tuomiin asioihin, korkeakoulujen lisääntyvää kokonaisarkkitehtuuritietoisuuteen ja jo laadittujen työvälineiden käyttöönottoon ja jatkokehitykseen korkeakouluissa. Lisäksi JHS-työ asettaa joitakin vaatimuksia. Työ vuonna 2011 tulee kohdistumaan seuraaviin osa-alueisiin:

- KA-koulutus
- Korkeakoulujen (KA-)yhteistyötä tukevat apuvälineet ja työmenetelmät
- KA-periaatteet
- Hallintamallin laadinta
- KA-työn toteuttaminen ja tulosten jalkautus

Suunnitelmaan kuuluu tietohallintolain valmistuttua siihen liittyvä tilaisuus/seminaari osana KOKOA-osahanketta. Lisäksi ehdotettiin, että kokonaisarkkitehtuurin hallintamallin rakentaminen kytkettäisiin osaksi RAKETTI-PELISÄÄNTÖ -ryhmän työtä.

Ohjausryhmä keskusteli esitetyistä asioista ja katsoi, että KOKOA-työ on tätä kautta jäsentymässä ja suunnitelman mukaan voidaan edetä. Lisäksi ohjausryhmä päätti CSC:n ehdotuksen mukaisesti, että tietohallintojohtaja Irma Nieminen kutsutaan jäseneksi KOKOA-koordinaatioryhmään.

5.2. Osahankkeen eteneminen, IT benchmarking -suunnitelma

RAKETTI-ohjausryhmä käynnisti kaikki korkeakoulut kattavan ja vuosittain toistettavan IT-toiminnan BM-selvityksen valmistelun keväällä 2010. Ilkka Siissalo esitteli valmisteluryhmän laatiman IT-benchmarking -suunnitelman ja sen aikataulun. Benchmarkingin tavoitteena analysoida kriittisesti ja objektiivisesti korkeakoulujen omien prosessien vahvuuksia ja heikkouksia sekä tuottavuutta ja kustannustehokkuutta, ja suomalaisten korkeakoulujen (41 organisaatiota). Lisäksi on tarkoitus tehdä jossakin määrin kansainvälistä vertailua, johon liittyen Ilkka Siissalo kertoi, että EUNISin johtoryhmässä asia herätti niin paljon kiinnostusta, että perustettiin EUNIS Benchmarkin Task Force 6.11.2010. Valmisteluryhmä teettää parhaillaan IT-mittaristoa ja seurantamallia korkeakouluille, valmista pitäisi olla 16.12. Kevään suunnitelmiin kuuluu toteutusmallista päättäminen, tiedonkeruu tilinpäätösten valmistuttua ja tulosten odotetaan tältä kerralta olevan käytettävissä kesällä 2011.

Ohjausryhmä totesi, että valmistelu etenee sovitusti ja merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi.

6. XDW-osahanke

Osahankkeen ohjausryhmä on todennut, että osahanke on viimeistään keväällä saavuttanut sille asetetut tavoitteet, ja se voidaan päättää. Keskeisiä tuloksia ovat yhteinen tuotannossa oleva käsitelmä, josta kuka tahansa voi johtaa käsitelmän mukaisen tietovaraston tietokannan. CSC tarjoaa tietovarastopalvelua korkeakouluille maksua vastaan. Käsitelmään on luotu ylläpitomalli. Siinä vaiheessa kun XDW-osahanke todetaan päättyneeksi, tulee ylläpitomallin päätöksentekoelein määritellä väliaikaisesti uudelleen, kunnes yhteinen kokonaisarkkitehtuurin hallintamalli on määritetty. OKM resursoi käsitelmän ylläpidon ja jatkokehittämisen (2 htv/v).

Yhteismitallisen tiedon tallentaminen ja käyttäminen edellyttää korkeakouluissa ja muissa viiteryhmissä nykyistä selkeämpää käytäntöä koodistojen osalta. Koodistoproblematiikan ratkaiseminen edellyttää kansallista yhteistyötä ja sopimista käytettävistä koodistoista. XDW-ohjausryhmä on linjannut ajatuksia/ehdotuksia, kuinka ja missä tilanteessa koodistoja tulee yhtenäistää ja millä tavoin valmistelussa tulisi jatkossa edetä.

Tietojen tiukkaan yhteismitallisuuteen tarvittaisiin paitsi yhteinen käsitelmä, myös yhteiset koodistot, yhteiset kirjauskäytännöt ja yhteiset auditointikäytännöt. XDW-ohjausryhmän näkemyksen mukaan korkeakoulujen yhteistyönä tulisikin alkaa yhtenäistää käytettäviä koodistoja. Koodistotyö ei kuitenkaan enää kuulu XDW:lle asetettuihin tehtäviin, vaan koodistot syntyvät luontevimmin muissa RAKETTI-osahankkeissa ja muissa korkeakoulujen yhteistyöhankkeissa.

RAKETTI-ohjausryhmä totesi keskustelussaan, että tavoite yhteisten koodistojen luomiseksi on perusteltu. Ohjausryhmä päätti, että CSC voi rekrytoida koodistojen määrittelytyöhön 1 htv:n työpanoksen. Työ aloitetaan opintohallinnon alueelta, jossa luontevasti kärkihankkeiden kautta päästään osa-alue kerrallaan tarkastelemaan edellytyksiä yhteisten koodistojen määrittelylle. Toisaalta opintohallinnon alueella on myös hakujärjestelmän uudistamisen vuoksi aikataulupaineita saada koottua yhteisiin käsitteisiin pohjautuvat tiedot luotettavasti hakujärjestelmän yhteyteen. Kysymykseen osahankkeen päättämisestä palataan myöhemmin.

7. RAKETTI-hankkeen tuloksia ja päivitettävän perussetin muokkaus

Asiakohtaan palataan seuraavassa kokouksessa. CSC lähettää ohjausryhmän jäsenille tutustuttavaksi laaditun hankkeen tuloksia käsittelevän esityksen.

8. Tiedotusasiat

Hanna-Mari Puuska Tampereen yliopistosta on aloittanut JURE-projektin koordinaattorina sijaintipaikkanaan Tampereen yliopisto.

Lauri Stigell on hoitovapaalla 1.1.2011 – 30.6.2011. CSC on järjestänyt sijaisjärjestelyt siten, että OPI-osahankkeen eteneminen voidaan turvata hoitovapaan ajan.

Hankkeessa on avoinna osaviikkoinen hankeassistentin määräaikainen toimi.

RAKETTI-hankkeen eri osien etenemistä on esitelty ainakin seuraavissa tapahtumissa:

- Ammattikorkeakoulujen talous- ja hallintopäivät 26. - 27.10.
- Yliopistojen tutkimusvararehtoreiden ja OKM:n tapaaminen 29.10.
- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opintohallinnon johtajien tapaaminen 23.11.
- Yliopistojen IT-johtajien foorumi 24. - 25.11.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset on sovittu pidettäväksi seuraavasti:

- 21.2.2011 (maanantai) klo 12 - 16 (ehdotettu siirrettäväksi, tiedustelu allakkavastaaville uusista ajankohdista lähtenyt 16.11.2010)
- 13.6.2011 (maanantai) klo 12 - 16
- 12.9.2011 (maanantai) klo 12 - 16
- 21.11.2011 (maanantai) klo 12 - 16

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti ohjausryhmän jäseniä kuluneesta vuodesta ja päätti kokouksen klo 16.10.